

Mersin Milletvekili Zafer Üskül ve 21 Milletvekilinin; İnsan Hakları Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/263)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsan Hakları Komisyonu Kanunu Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Prof. Dr. Zafer Üskül
Mersin Milletvekili

<i>Halide İncekara</i> İstanbul	<i>Mehmet Ekici</i> Yozgat	<i>Abdurrahman Kurt</i> Diyarbakır
<i>Ayşe Jale Ağırbaş</i> İstanbul	<i>Ahmet Koca</i> Afyonkarahisar	<i>Kazım Ataoğlu</i> Bingöl
<i>Mehmet Ocakden</i> Bursa	<i>Murat Yıldırım</i> Çorum	<i>Mithat Ekici</i> Denizli
<i>Mustafa Ataş</i> İstanbul	<i>Fatih Arıkan</i> Kahramanmaraş	<i>A. Gökhan Sarıçam</i> Kırklareli
<i>Kerim Özkul</i> Konya	<i>Cemal Yılmaz Demir</i> Samsun	<i>Malik Ecder Özdemir</i> Sivas
<i>Ali Rıza Ertemür</i> Denizli	<i>Çetin Soysal</i> İstanbul	<i>Ahmet Ersin</i> İzmir
<i>Gürcan Dağdaş</i> Kars	<i>Şenol Bal</i> İzmir	<i>Akın Birdal</i> Diyarbakır

GENEL GEREKÇE

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 nci maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." ifadesine yer verilmiştir. Anayasamız bu hükümle insan haklarına saygılı Devlet olmanın Cumhuriyetin niteliklerinden olduğunu ifade etmiştir.

Anayasamızın 5 inci maddesinde de, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmayı, devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır.

Anayasal ilke olarak insan hakları ile ilgili en temel ilkeler bu şekilde ifade edilmiş ve belirtilen amaçlara ulaşabilmek için de çeşitli kurumlar kurulmuş veya organlar oluşturulmuştur. Bunlardan bir tanesi de, 05 Aralık 1990 tarihinde kabul edilip, 08 Aralık 1990 gün ve 20719 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe giren, 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde ve kendi üyelerinden oluşturulan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'dur. Anılan Kanunun yürürlüğe girdiği 08 Aralık 1990 tarihinden bugüne kadar yaklaşık olarak 18 yıl geçmiştir. Öte yandan çağımızın en önemli ortak değerleri arasında yer alan "insan hakları" kavramına karşı milli duyarlılık hızla artmıştır. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bu alanda önemli görevler üstlenmiştir. Bu önemli görevi daha etkin ve zamanında yerine getirebilmesi için Komisyonun kuruluşunu düzenleyen Kanunun yeni baştan ve günün ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu yapılırken de anılan Kanuna ilaveler yapmak yerine yürürlükteki Kanun tamamen yürürlükten kaldırılarak, Komisyonun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esasları yeniden düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonu Kanunu'nun amacı düzenlenmiş bulunmaktadır. İnsan hakları kavramı günümüzde ulusal hukuk boyutlarını aşmış ve uluslararası alanın en önemli konusu haline gelmiştir. Bu anlayıştan hareketle, dünyada ve Türkiye'de insan haklarına bağlılığı ve bu konudaki gelişmeleri izlemek, araştırıp incelemek suretiyle elde edilen sonuçlara göre uygulamaların veya mevzuatın bu gelişmelere uyumunun sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla ve istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Kanun tasarı ve teklifleriyle, kanun hükmünde kararnamelerin insan haklarına uygunluğu incelenerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak ve başvuruları incelemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde İnsan Hakları Komisyonunun kuruluşu düzenlenmiştir.

Madde 2 - Bu maddeyle İnsan Hakları Komisyonu Kanununun kapsamının Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi çok taraflı uluslararası belgelerde belirlenmiş bulunan insan hak ve hürriyetleri ile uluslararası alanda genel kabul gören insan hakları olduğu belirtilmiş bulunmaktadır.

Madde 3 - Bu madde ile Kanun'da geçen kavramlar tanımlanmıştır.

İnsan hakları ile ilgili sorunlar, günümüz dünyasında hem ulusal hukuk, hem de uluslararası hukuk bakımından çok önemli bir değer olarak kabul edilmiştir.

İnsan hakları gibi toplumun hemen her kesiminden insanımızı ilgilendiren böyle bir kurumsal yapının insan hakları konusunda oluşan toplum bilincinin devamına katkıda bulunulması için Kanunda geçen ifadelerin ne anlama geldiği hususu açıklanmıştır. Komisyonun kurumsal kimliğinin güçlendirilebilmesi için bu şekilde bir tanım yapılması yoluna gidilmiştir.

İnsan Hakları Komisyonunun, insan hakları ile ilgili konularda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Hükümetin, medyanın ve kamuoyunun, hazırladığı veya hazırlayacağı raporlarla dikkatini çekmek suretiyle yapılması gereken düzenlemelere olan ihtiyacı belirterek, bu alanda öncülük yapan işlevini yerine getireceğinden, tanımlar maddesinde çeşitli raporlara yer verilmiş ve bu raporların tanımları yapılmıştır.

Madde 4 - Bu maddeyle İnsan Hakları Komisyonunun nasıl kurulacağı hususu ile üye seçimi ni nasıl yapılacağı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 5 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonunun görevleri kapsamında nelerin yer aldığı belirtilmiştir.

Madde 6 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonunun yetkilerinin neler olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda, Komisyonun hangi kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve doküman isteyebileceği, inceleme ve araştırma yapabileceği ile bu kurumların ilgililerini çağırıp bilgi alabileceği hususu düzenlenmiştir.

Ayrıca maddeyle, Komisyona kanundaki görevlerini kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler veya insan hakları alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf gibi sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapmak veya birlikte çalışmak suretiyle yerine getirme imkanı tanınmak suretiyle demokratik katılım sağlanmış bulunmaktadır.

Madde 7 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonunun çalışma usul ve esasları düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 8 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonu Başkanlık Divanının kuruluş ve görevleri düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 9 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyonu Başkanının görev ve yetkileri düzenlenmiş, yapılan düzenlemeyle insan hakları ile ilgili sorunların çözülmesinde gereken hız ve etkinlik sağlanmaya çalışılmıştır.

Madde 10 - Bu maddede İnsan Hakları Komisyon Başkanvekilinin görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

Madde 11 - Bu maddeyle insan hakları ile ilgili ihlal iddialarına ilişkin olarak yapılan başvuruların alınması ve yapılması gereken işlemler düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 12 - Bu maddeyle yazılı başvuruda bulunması gereken hususlar düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 13 - Bu maddeyle elektronik başvuruda bulunması gereken hususlar düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 14 - Bu maddede incelenemeyecek başvurular düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 15 - Bu maddede inceleme ve sonucun bildirilmesi hususu düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 16 - Bu maddede uygulanacak içtüzük hükmüne yer verilmiştir.

Madde 17 - Bu maddede 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu'nun yürürlükten kaldırılması düzenlenmiş bulunmaktadır.

Madde 18 - Yürürlük maddesidir.

Madde 19 - Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No.: 2/263

Karar No.: 8

24.7.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 2.6.2008 tarihinde esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen Mersin Milletvekili Zafer Üskül ve 21 Milletvekilinin; “İnsan Hakları Komisyonu Kanun Teklifi (2/263)” Komisyonumuzun 17.06.2008 ve 23.07.2008 tarihli toplantılarında görüşülmüştür.

Teklif; İnsan Hakları Komisyonunun amacı, kapsamı, kuruluşu, yetki ve görevleri ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Teklifin gerekçesinde, insan hakları kavramına karşı milli duyarlılığın hızla arttığı, bu alanda önemli görevler üstlenen İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun fonksiyonunu daha etkin ve zamanında yerine getirebilmesi için günün ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlenmesinin amaçlandığı ve bu doğrultuda Kanunun yeni baştan düzenlenmesinin hedeflendiği belirtilmektedir. Mevcut Kanunda değişiklikler yapılması yerine yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu Teklifi sunuş konuşmasında Teklifle getirilen düzenlemeleri özetlemiş, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun 18 yıldır görev yaptığını, bunun görmezden gelinemeyeceğini ifadeyle Teklifin bir alt komisyonda görüşülmesinin ve yeni bir kanun yapmak yerine öngörülen iyileştirmelerin mevcut Kanunda değişiklik yapmak suretiyle gerçekleştirilebileceğini belirtmiştir.

Teklifin bir alt komisyonda incelenmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Alt Komisyon, Giresun Milletvekili H.Hasan Sönmez Başkanlığında Gaziantep Milletvekili Mahmut Durdu, İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Manisa Milletvekili Şahin Mengü ve Mersin Milletvekili Behiç Çelik’ten oluşmuş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komisyonumuzun 23.7.2008 tarihli toplantısında Alt Komisyon raporu ve metni görüşülmüştür.

Toplantımıza TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanvekili İstanbul Milletvekili Halide İncekara katılmıştır.

Alt Komisyon raporu doğrultusunda Komisyonun isminin “İnsan Hakları Komisyonu” olarak değiştirilmesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin tümü üzerindeki görüşmelerde şu görüşler ifade edilmiştir.

İnsan hakları evrenseldir. Yüzyıllardır yaşanan acı tatlı olayların süzülüşünden gelen insani değerleri Türk Milleti insanlığa hediye etmiştir. İnsan hakları ihlallerini denetleme mekanizmasının en önemli aracı Anayasamızdır. Yürütme, yargı ve yasama, insan haklarına saygılı ve Anayasaya bağlı olmak durumundadır. Teklifte öngörülen insan haklarına saygılı olma Anayasadan kaynaklanmaktadır, bağlı kelimesi ise fazladır. İnsan Hakları Komisyonuna araştırma görevi verilmektedir. Bu icraî bir görevdir. Kurumlar arasında yetki kargaşasına yol açacak yanlış bir düzenlemedir. Yürütme ve yargının işine yasamanın bir parçası müdahil hale getirilmek istenmektedir. Bu durum kuvvetler ayrılığına aykırılık oluşturmaktadır.

Teklifle, Komisyon Başkanına tanınan ayrıcalıklı yetki ve statü farklı durumlara yol açabilecektir. Başkana verilecek yetki, kuvvetler ayrılığını zedeleyici örneklere yol açabilir. Yürütme ve yargının üzerine Komisyonu çıkaracak değişiklikler yapılmamalıdır. Bu halde, Komisyonun denetim yetkisi başlangıçta ortadan kalkabilecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 278)

Meclis Başkanlığı, insan hakları ihlallerinde denetim sürecinin işlemlerini hızlandırıcı bir tutum içinde olmalıdır. Anayasanın 138 inci madde sınırına dikkat edilerek bu inceleme, Komisyon tarafından yapılmalıdır.

Ülkemizde insan hakları konusunda çok tahammüllü olduğumuz söylenemez. Ülkemiz yaşanılır bir ülke olmaktan çıkarılmamalıdır.

Bu Teklifte elde edilecek yeni hiçbir konu yoktur. Parlamento yasama ekonomisine şiddetle uymalıdır. Bu değişikliğe gerçekte ihtiyaç yoktur. Mümkün olduğunca mevzuat sadeleştirilmelidir. Türkçe yazım kurallarına dikkat edilmelidir. Yönetmelik yapar gibi kanun yapılmamalıdır.

İnsan hakları ibaresinden ne anlaşıldığı hususunda görüş birliğine varılmadan bir noktaya ulaşmak mümkün değildir. Korunması gereken ortak değer insan hakkıdır. Bölücü terör insan hakları kılıfı altında siyasallaştırılmak istenmektedir, bunun önlenmesi gerekir.

İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanvekili İstanbul Milletvekili Halide İncekara, İnsan Hakları Komisyonunun çalışmalarında pek çok sıkıntı ile karşılaştığını, çoğu zaman şekil şartlarına uymadan çalıştıklarını, yüzlerce başvuru ile karşı karşıya olduklarını belirtmiştir.

Alt Komisyon Teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin, amacı düzenleyen 1 inci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Bu madde ile insan haklarına saygı ve bağlılığı esas almak, vurgulamak suretiyle, ayrıca Komisyonun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kanun tasarısı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararnameyi esas ya da tali komisyon olarak görüşmesine imkan sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Alt Komisyon metninin 2 nci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Bu madde ile mevcut kanunun 3 üncü maddesinin kenar başlığı “Komisyonun Kuruluşu ve Başkanlık Divanı” şeklinde değiştirilmiştir. Mevcut 3 üncü maddenin komisyon üyelerinin görev süresini düzenleyen ikinci fıkrası metinden çıkarılmıştır. Bu Kanunda hüküm olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü uygulanacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 20 nci maddesinin bu konudaki hükmü İnsan Hakları Komisyonu üyeleri için de geçerli olacaktır. Maddeye eklenen fıkra ile; Komisyon Başkanlık Divanında boşalma olması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca belirlenecek süre içinde siyasi parti grupları tarafından aday gösterilmemesi durumunda Komisyon üyeleri tarafından gösterilecek adaylar arasından birinci fıkra hükmüne göre seçim yapılacağı esası getirilmiştir.

Alt Komisyon metninin 3 üncü maddesinin görüşülmesinde (g) bendinin daha sade yazılması önerilmiştir. Bu öneri Komisyonumuzca kabul edilmiş ve bent “çalışmalarıyla ilgili yıllık rapor hazırlamak” şeklinde yazılmıştır. Madde, bu değişiklik doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 4 üncü maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Madde ile bilgi istenecek veya alınacak, gerektiğinde inceleme yapılacak kuruluşlar 5018 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi doğrultusunda “genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri” şeklinde yazılmış; ayrıca gerçek ve tüzel kişiler kapsama alınmıştır. Bu çerçevede kanunlarda öngörülen usullere uyulması özellikle vurgulanmıştır. Ayrıca maddeye Tekliften eklenen fıkra ile Komisyonun kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler veya insan hakları alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf gibi sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabileceği öngörülmüştür.

Alt Komisyon metninin 5 inci maddesinde verilen bir önerenin kabulüyle 3686 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının başına bir cümle eklenmiş, Komisyonun acil durumlarda kullanılmak üzere Başkanlık Divanına alt komisyonlar kurma yetkisi verebilmesi öngörülmüştür. Ayrıca sözlü bir önerinin kabulü ile bu maddeye eklenmesi öngörülen dördüncü fıkra metinden çıkarılmıştır. Başkanın Komisyon çalışmaları hakkında her zaman bilgi vermesinin mümkün olduğu üyelerimizce ifade edilmiştir. 5 inci maddede yapılan değişiklikler doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiş ve alınan redaksiyon yetkisi çerçevesinde sadeleştirilerek, Türkçenin kurallarına uygun şekilde yeniden yazılmıştır.

Alt Komisyon metninin 7 nci maddesi; başvuruların Komisyon Başkanı tarafından incelenmesini öngören hüküm çıkarılmak ve (b) bendi “görülmekte olan bir davayla ilgili olanlar” şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin 8 inci maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Bu madde ile, mevcut Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası amaç ve görevler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.

Alt Komisyon metninin yürürlüğü düzenleyen 9 ve yürütmeyi düzenleyen 10 uncu maddesi Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmesi oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon metninin tümü oya sunulmuş ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Güldal Akşit</i>	<i>Ayhan Sefer Üstün</i>
İstanbul	İstanbul	Sakarya
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Emek</i>	<i>Mehmet Daniş</i>	<i>Mahmut Durdu</i>
Antalya	Çanakkale	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Haydar Kemal Kurt</i>	<i>Nevzat Korkmaz</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Isparta	Isparta	Karaman
Üye	(Muhalfim)	Üye
<i>Atilla Kart</i>	Üye	<i>Hüsnü Tuna</i>
Konya	<i>Faruk Bal</i>	Konya
Üye	Konya	
<i>İsmail Bilen</i>	(Muhalfim)	Üye
Manisa	Üye	<i>Behiç Çelik</i>
	<i>Şahin Mengü</i>	Mersin
	Manisa	
Üye	Üye	
<i>Suat Kılıç</i>	<i>Mustafa Çetin</i>	
Samsun	Uşak	

MERSİN MİLLETVEKİLİ ZAFER ÜSKÜL VE 21 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
İNSAN HAKLARI KOMİSYONU KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Kanunun amacı; Dünyada ve ülkemizde insan haklarına bağlılığı ve bu konudaki gelişmeleri izlemek, araştırmak ve incelemek suretiyle uygulamaların veya mevzuatın bu gelişmelere uyumunu sağlamak ve istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle, kanun hükmünde kararnamelerin insan haklarına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak ve başvuruları incelemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir İnsan Hakları Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Kanun; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gibi çok taraflı uluslararası belgelerde belirlenmiş bulunan insan hak ve hürriyetleri ile uluslararası alanda genel kabul gören insan haklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Başkan: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- b) Başkanlık: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,
- c) Başvuru: Yazılı veya elektronik ortamda Komisyona intikâl eden ve insan hakları ihlâli iddialarını içeren talepleri,
- d) Başvuru Defteri: Komisyona yapılan başvurularının kaydedildiği defteri,
- e) Başvuru sahibi: İnsan haklarının ihlâlê uğradığına ilişkin bir iddiayı ileri süren gerçek veya tüzel kişiyi,
- f) Görüş ve öneri raporu: İstem üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının gündemindeki konular hakkında Komisyonun o konudaki görüş ve önerilerini içeren raporu,
- g) İnceleme: İnsan haklarının ihlâl edildiğine ilişkin başvurunun komisyon başkan ve/veya üyeleri tarafından gerektiğinde yerinde inceleme, ilgilileri dinleme suretiyle yapılan işlemleri,
- ğ) İnceleme raporu: Komisyon tarafından incelenmesine karar verilen ya da aynı nitelikte olmaları sebebiyle konuları bakımından belirli gruplara ayrılmış başvurularla ilgili olarak düzenlenen ve insan hakları ihlâllerinin sebepleri ile çözüm önerilerini içeren raporu,
- h) İzleme raporu: Uluslararası alanda genel kabul gören insan hakları ile ilgili konularda yapılan ziyaret, temas ve geziler sonucu gerek görülmesi hâlinde hazırlanan raporu,
- ı) Komisyon: Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonunu,
- i) Komisyon Başkanlık Divanı: İnsan Hakları Komisyonu Başkanı, iki başkanvekili, Sözcü ve Kâtipten oluşan kurulu,
- j) Komisyon Başkanı: Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu Başkanı,
- k) Yıllık rapor: Komisyonun görevleri ile ilgili konularda hazırlanan ve Başkanlığa sunulan raporu,
- l) Yurt içi uygulama araştırma raporu: Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının, taraf olduğu uluslararası anlaşmalara, Anayasa ve kanunlara uygunluğunu inceleyen ve bu amaçla yapılan araştırmaları içeren, bu konularda iyileştirmeler ve çözümler öneren raporu,
- m) Yurt dışı uygulama araştırma raporu: Gerektiğinde dış ülkelerdeki insan hakları ihlâllerinin ziyaret, gezi ve temaslar şeklinde incelenmesi ve diğer bilgi edinme suretiyle hazırlanan raporu, ifade eder.

Komisyonun kuruluşu

MADDE 4 - (1) Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tam-sayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilir.

(2) Bu Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır.

Komisyonun görevleri

MADDE 5 - (1) Komisyonun görevleri şunlardır:

- a) Uluslararası alanda genel kabul gören insan hakları konusundaki gelişmeleri izlemek.
- b) Türkiye'nin insan hakları alanında taraf olduğu uluslararası andlaşmalarla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve diğer milli mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek ve bu amaçla yasal düzenlemeler önermek.
- c) Türkiye'nin insan hakları alanında taraf olduğu uluslararası andlaşmalarla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve diğer milli mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken işlerle, alınması gereken tedbirler veya mevzuat değişikliklerini veya eksikliklerini tespit etmek ve bu amaçla yapılması gereken düzenlemeleri veya değişiklikleri önermek.
- d) Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Başkanlığa sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin insan hak ve hürriyetleri ile uluslararası alanda genel kabul gö-ren insan haklarına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak.
- e) Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının, taraf olduğu uluslararası andlaşmalara, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik kararlarına, Anayasa ve kanunlara uygunluğunu incelemek ve bu amaçla, araştırmalar yapmak, bu konularda iyileştirmeler, çözümler önermek.
- f) İnsan haklarının ihlâlê uğradığına dair iddialar ile ilgili başvuruları bizzat veya ilgili kurum veya kuruluşlar aracılığıyla araştırıp, incelemek suretiyle elde edilen sonuçlara göre uygulamaların veya mevzuatın uluslararası insan hakları hukuku standartlarına uyumunun sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınabilmesi amacıyla hazırlayacağı rapor ve önerileri Başkanlığa sunmak veya gerekli gördüğü hâllerde ilgili mercilere iletmek.
- g) Gerektiğinde dış ülkelerdeki insan hakları ihlallerini incelemek ve bu ihlalleri o ülke parla-menterlerinin dikkatlerine doğrudan veya mevcut parlamenter forumlar aracılığıyla sunmak.
- h) Her yıl yapılan çalışmaları, elde edilen sonuçları, yurtiçi ve yurtdışında insan haklarına bağlılık ve uygulamaları, insan hakları ile ilgili konularda yapılan ziyaret, temas ve geziler sonucu hazırlanan raporları, insan hakları ihlallerinin sebepleri ile çözüm önerilerini içeren raporu, Başkanlığa sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin insan hak ve hür-riyetleri ile uluslararası alanda genel kabul gören insan haklarına uygunluğu hakkında görüş ve öne-rileri içeren yıllık rapor hazırlamak.

Komisyonun yetkileri

MADDE 6 - (1) Komisyon bakanlıklar, üniversiteler, genel ve katma bütçeli daireler, mahalli idareler, muhtarlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, kamu iktisadî teşebbüsleri, özel kanun ile veya özel kanunun verdiği yetkiye dayanarak kurulmuş banka ve kuruluşlar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kamu yararına çalışan derneklerden her türlü bilgi, belge ve doküman isteyebilir, buralarda inceleme ve araştırma yapabilir ve ilgililerini çağırıp bilgi alabilir.

(2) Komisyon, gerçek ve özel hukuk tüzel kişiler ile özel kuruluşlardan kanunlarda öngörülen usullere uymak koşuluyla her türlü bilgi, belge ve doküman isteyebilir, buralarda inceleme ve araştırma yapabilir ve ilgililerini çağırıp bilgi alabilir.

(3) Birinci fıkrada sayılan ve gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ile özel kuruluşlar dışındaki kurum ve kuruluşlar ve ilgilileri Komisyon tarafından istenilen bilgi, belge veya dokümanları vermekle yükümlüdür. Ancak, kanun gereğince gizli olan belge veya bilgilerin verilmesi amacıyla yetkili kurum veya kuruluştan gizlilik kararının kaldırılmasını talep edebilir. Bu talep kabul edilmediği takdirde alınan karara karşı kanun yollarına başvurabilir.

(4) Komisyon, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler veya insan hakları alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf gibi sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapabilir.

(5) Komisyon çalışma ve toplantılarını Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılabileceği gibi, alınacak kararla başka yer ya da şehirde de yapabilir. Yurtdışında da çalışabilir.

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 7 - (1) Komisyon, üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiç bir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

(2) Komisyon, incelemelerini alt komisyonlar kurmak suretiyle de yapabilir.

(3) Komisyon, görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları Başkanlığa sunar. Bu raporlar Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okunmak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir.

(4) Komisyon raporları Başbakanlık ve ilgili bakanlıklara da Başkanlıkça gönderilir.

(5) Komisyonun gerekli görmesi halinde; inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için Başkanlıkça Komisyon raporu ilgili mercie bildirilir.

(6) Komisyon çalışmalarının düzenlenmesi ve etkinliğinin artırılması için çalışma esasları düzenleyebilir.

Başkanlık Divanının kuruluş ve görevleri

MADDE 8 - (1) Komisyon, siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre, bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

(2) Komisyon Başkanlık Divanı üyelerinden boşalma olduğu takdirde, komisyon tarafından yeni üye seçilir.

(3) Komisyon Başkanlık Divanının herhangi bir üyeliği için, siyasi parti grupları tarafından aday gösterilmemesi durumunda seçim, Komisyon üyeleri tarafından gösterilecek adaylar arasından birinci fıkra hükmüne göre seçilir.

(4) İnsan Hakları Komisyonu Başkanlık Divanı oy çokluğu ile karar verir.

(5) Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere ya da bu Kanun'da belirtilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin olarak yapılan işlere ait giderler, Komisyon Başkanlık Divanı Kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesinden karşılanır.

Komisyon Başkanının görev ve yetkileri

MADDE 9 - (1) Komisyon Başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

(a) Komisyona başkanlık etmek.

(b) Komisyon tarafından alınan kararların yerine getirilmesini sağlamak için gerekli tedbirleri almak ve yazışmaları yapmak.

- (c) Komisyonu temsil etmek.
- (ç) Komisyon çalışmaları hakkında bilgi vermek, yazılı veya sözlü açıklamada bulunmak.
- (d) Gerekli gördüğünde bakanlıklar, her türlü kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden, Komisyon veya alt komisyon çalışmalarında uzmanlık ve bilgilerinden yararlanmak üzere uygun bulacağı kişileri görevlendirmek.
- (e) Komisyon ve kurulacak alt komisyonların etkin ve verimli çalışması için gerekli tedbirleri almak.
- (f) Başvurulardan incelenemeyecek olanlara karar vermek.
- (g) İnsan hakları alanında üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile insan hakları alanında faaliyet gösteren dernek veya vakıflara rapor hazırlatmak.
- (ğ) Bu Kanunun kapsamında yer alan işlerle ilgili olarak, toplantı, panel, sempozyum gibi yerlerde Komisyonu temsil etmek.
- (h) Gerek gördüğü hâllerde, sonradan Komisyona bilgi vermek üzere ilgili kurum ve kuruluşlarda incelemelerde bulunmak, temsilci veya görevlileriyle görüşmek.
- (ı) Kanunla verilen diğer iş ve işlemleri yapmak.

Komisyon başkanvekili

MADDE 10 - (1) İnsan Hakları Komisyonu başkanı yokluğunda vekâlet görevini başkanvekillerinden birine verir.

Başvuruların alınması

MADDE 11- (1) Başvurular derhâl Başvuru Defteri'ne kayıtları yapılır, kayıt tarihi ve sayısı dilekçelerin üzerine yazılır. Başvuru tarihi kaydın yapıldığı tarihtir.

- (2) Posta yoluyla yapılan başvurularda; başvurunun ulaştığı tarih, başvuru tarihidir.
- (3) Komisyonca başvuru sahibine veya temsilcisine hazır bulunmaları şartıyla imzalı ve kaşeli bir alındı belgesi verilir.

- (4) Alındı belgesinde; başvuru kaydının tarih ve sayısına yer verilir.

(5) Elektronik posta yoluyla yapılacak başvurularda, Komisyonun elektronik posta adresine ulaştığı tarih, başvuru tarihidir. Ancak resmî tatil günlerinde elektronik posta yoluyla yapılan başvurular, resmî tatilin bittiği ilk iş günü yapılmış sayılır.

(6) Başvuru Defterinde, başvuranın adı, soyadı, iş ve ikametgâh adresi, varsa iletişim bilgileri, başvuru tarihi, hangi kişi ya da kurum veya kuruluş hakkında başvuruda bulunduğu, başvurusunun konusu ve hangi yöntemle başvurulduğu gibi hususlara yer verilir.

Yazılı başvuruda bulunması gereken hususlar

MADDE 12 - (1) Komisyona yapılan başvurularda, başvuru sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir.

Elektronik başvuruda bulunması gereken hususlar

MADDE 13 - (1) Gerçek kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, başvuru sahibinin adı ve soyadı, oturma yeri veya iş adresine ilâve olarak kimlik doğrulama amacıyla kullanılacak Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası belirtilmek suretiyle de yapılabilir.

(2) Tüzel kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası belirtilmek suretiyle ve yetki belgesiyle birlikte yapılabilir. Yetki belgesi uygun elektronik araçlarla elektronik ortama aktararak gönderilir.

(3) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereğince elektronik imza kullanılarak gönderilen başvurularda, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası aranmaz.

- (4) Bu tür başvurularda, Komisyonun elektronik posta adresine ulaştığı tarih, başvuru tarihidir.

İncelenemeyecek başvurular

MADDE 14 - (1) Komisyona yapılan başvurular Komisyon Başkanı tarafından incelenir. Bu başvurulardan;

- a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,
 - b) İç hukuk yoluna başvurulması veya tüketilmesi durumunda insan hakkı ihlâli oluşturmadan, başvuru konusu ile ilgili hakka ulaşılabilir nitelikte olanlar,
 - c) Başvuruda bulunması gereken hususlardan herhangi birini taşımayanlar,
 - d) İnsan haklarının ihlâlê uğradığı iddiasını içermeyenler,
- inceleme ve araştırmaya konu yapılamaz. Bu husus başvurana bildirilir.

İnceleme ve sonucun bildirilmesi

MADDE 15 - (1) Komisyon Başkanının incelenmesini uygun gördüğü başvuruların, doğrudan doğruya Komisyon, Alt Komisyon, Komisyon üyesi tarafından incelenmesine ya da ilgili bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşu, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı il veya ilçe insan hakları komisyonları ya da ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları tarafından araştırılıp, inceleme yaptırılmasına karar verebilir.

(2) Başvuruyu inceleyen makamlar, başvuru ile ilgili olarak hazırlayacağı raporu İnsan Hakları Komisyonu Başkanlığına ve yapılmakta olan işlemin aşaması veya sonucu hakkında da başvuru sahibine en geç otuz gün içinde bilgi verir.

(3) Komisyon Başkanı, başvuru hakkında Komisyon, Alt Komisyon, komisyon üyesi veya uzman dışındaki kurumlar tarafından araştırılıp inceleme yapılmasına karar vermesinden sonra, bizzat Komisyon, ilgili Alt Komisyon veya Komisyon üyesi veya uzmanı tarafından incelenmesine de karar verebilir. Bu durum ilgili birime bildirilir.

(4) Komisyon, başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlem hakkında başvuru sahibine en geç altmış gün içinde bilgi verir.

Uygulanacak İçtüzük ve atıflar

MADDE 16 - (1) İnsan Hakları Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda sarahat olmayan hâllerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

(2) Kanunlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde ve diğer mevzuatta 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

Yürürlükten kaldırılan kanun

MADDE 17 - (1) 5 Aralık 1990 tarihli ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 - (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5.12.1990 tarihli ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun başlığı ve metninde geçen “İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu” ibaresi “İnsan Hakları Komisyonu” olarak ve 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1- Bu Kanunun amacı, insan haklarına saygı ve bağlılığı esas alarak; Türkiye’de ve dünyada bu konudaki gelişmeleri izlemek, araştırmak ve incelemek suretiyle uygulamaların veya mevzuatın bu gelişmelere uyumunu sağlamak, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararnamelerin insan haklarına uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak ve başvuruları incelemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde İnsan Hakları Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.”

MADDE 2- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 3 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyonun Kuruluşu ve Başkanlık Divanı

Madde 3- Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek İnsan Hakları Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tamsayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

Komisyon, Siyasi Parti gruplarının yüzde oranlarına göre, bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.”

Komisyon Başkanlık Divanında boşalan üyelik için, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca belirlenecek süre içinde parti grupları tarafından aday gösterilmemesi durumunda, Komisyon üyeleri tarafından gösterilecek adaylar arasından birinci fıkra hükmüne göre seçim yapılır.”

MADDE 3- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 4 üncü maddesinin (c), (e) ve (g) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kanun tasarı ve teklifleriyle, kanun hükmünde kararnameleri görüşmek,”

“e) İnsan haklarının ihlale uğradığına dair iddialar ile ilgili başvuruları araştırıp incelemek veya gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek,”

“g) Çalışmalarıyla ilgili yıllık rapor hazırlamak.”

MADDE 4- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkra eklenmiş, mevcut son fıkra teselsül ettirilmiştir.

“İnsan Hakları Komisyonu görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uymak koşuluyla bilgi istemek ve buralarda inceleme yapmak, ilgililerini çağırıp bilgi almak yetkisine sahiptir. Kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişiler, Komisyon tarafından istenilen bilgi, belge veya dokümanları vermekle yükümlüdür.”

“ Komisyon, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler veya insan hakları alanında faaliyet gösteren dernek, vakıf gibi sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.”

MADDE 5- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, mevcut dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve beşinci fıkrasının sonunda geçen “bildirilir” ibaresi “gönderilir” olarak değiştirilmiştir.

“Komisyon, acil durumlarda kullanılmak üzere Başkanlık Divanına alt komisyonlar kurma yetkisi verebilir. Komisyon Başkanı gecikmesinde sakınca bulunan hallerde sonradan Komisyona bilgi vermek kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla temas edebilir, bunların temsilci veya görevlileriyle görüşebilir.”

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Komisyon raporları Başbakanlık ve ilgili bakanlıklara gönderilir.”

MADDE 6- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununa 6 ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 7 nci madde eklenmiş ve sonraki madde numaraları teselsül ettirilmiştir.

“Başvuruların Alınması

Madde 7- Komisyona yapılan başvurularda, başvuru sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası belirtilmek suretiyle elektronik başvuruda bulunulabilir. Tüzel kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası belirtilmek suretiyle ve yetki belgesiyle birlikte yapılabilir. Yetki belgesi de elektronik ortamda gönderilebilir.

Başvuruların derhal kayıtları yapılır. Başvuru tarihi kaydın yapıldığı tarihtir. Posta yoluyla yapılan başvurularda dilekçenin ulaştığı tarih başvuru tarihidir. Komisyonca başvuru sahibine imzalı ve kaşeli alındı belgesi verilir.

Elektronik ortamda yapılacak başvurularda, elektronik postanın Komisyona ulaştığı tarih başvuru tarihidir, ancak resmi tatil günlerinde elektronik posta yoluyla yapılan başvurular resmi tatilin bittiği ilk iş günü yapılmış sayılır.”

MADDE 7- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununa aşağıdaki madde, 8 inci madde olarak eklenmiş ve diğer madde numaraları teselsül ettirilmiştir.

“İncelenmeyecek Başvurular.

Madde 8- Komisyona yapılan başvurulardan;

- a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
- b) Görülmekte olan bir davayla ilgili olanlar,
- c) Başvuruda bulunması gereken hususlardan herhangi birini taşımayanlar,
- d) İnsan haklarının ihlâlê uğradığı iddiasını içermeyenler,

İnceleme ve araştırmaya konu yapılamaz. Bu husus başvurana bildirilir.

MADDE 8- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun mevcut 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İnsan Hakları Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale olunan işleri ve doğrudan komisyona intikal eden başvuruları inceler.”

Yürürlük

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

